
Либерализация на енергийния пазар и значението на енергийната ефективност за него

**Нов модел в насърчаването на производството на зелена
електроенергия**

- **Европейски минимални цели – 20% до 2020, 30% до 2030**
  - Германия – едностранна цел за ВЕИ – 80% до 2050
- **ВЕИ производствата се планира да заменят повечето конвенционални енергийни източници**
- **Елементи на българския модел на насърчаване на производството на енергия от ВЕИ**
- **Развитие на сектора през 2011-2013 г.**
- **Настоящи предизвикателства**
  - Множество присъединени електроцентрали с договори за задължително изкупуване между със срок между 12 и 25 г.
  - Задължително изкупуване на цялото произведено количество по преференциални цена
  - Съществено увеличение на разходите за изкупуване на ВЕИ електроенергията поради множество присъединени проект през 2012
  - Съществен дефицит на финансови средства в цялата електроенергийна система, поради неточни прогнози за присъединените мощности
  - Компенсиране на дефицит с незаконосъобразно решение на ДКЕВР за определяне на цени за достъп до мрежата за производители на електрическа енергия от ВЕИ и законодателни изменения в противоречие с принципите на Конституцията
  - Стремез към запазване на съществуващото ценово равнище в електроенергетиката и особено за домакинствата

- **Изводи от настоящата ситуация**
  - **Необходимо е ребалансиране на отношенията в електроенергетиката на основа равнопоставеност и недискриминация между всички участници в енергийния отрасъл**
  - **Необходим е модел, който да предоставя устойчива основа за развитието на енергетиката при насърчаването на ВЕИ**
  - **Необходимо е повишаване на прозрачността при разходване на средствата за изкупуването на зелената енергия**
  - **Необходимо е създаването на допълнителни механизми за намаляване на тежестта от повишения дял на зелената енергия за определени категории потребители**
  - **Преминаване към пазарен модел за стимулиране на производството на енергия от ВЕИ**
  - **Привличане на допълнителни финансови потоци от източници извън енергийната система**

Възможни решения

- **Създаване на Фонд за компенсирание на разходите от изкупуване на електроенергията от ВЕИ**
- **Преминаване към насърчаване на малък дял от произведената енергия чрез пазарен подход**
- **Стимулиране на бъдещите инвестиции във ВЕИ електроцентрали само чрез пазарен подход**
- **Преразглеждане на разходите за студен резерв**
- **Въвеждане на допълнителни мерки за стимулиране инвестициите в енергийна ефективност за малки и средни предприятия (МСП) и домакинствата**
- **Стартиране дейността на Енергийната борса и търгуване през нея включително на енергията за студен резерв и баланс**

Фонд за компенсирание на разходите от изкупуване на електроенергията от ВЕИ

• Източници на фонда

- Приходите от зелената добавка в цената за пренос;
- Приходите от цената за достъп, заплащана от всички производители на електрическа енергия;
- Приходите от продажбата на квоти на емисии на парникови газове;
- Приходите от статистически прехвърляния към други държави членки на количества ВЕИ енергия;
- Отчисления от потребителите на енергия за неизпълнение на целите им за енергийна ефективност;
- Отчисления от акцизите за горива;
- Фонд Козлодуй;
- Субсидии от държавния бюджет;
- Емисии облигации на международните пазари;

Фонд за компенсирание на разходите от изкупуване на електроенергията от ВЕИ

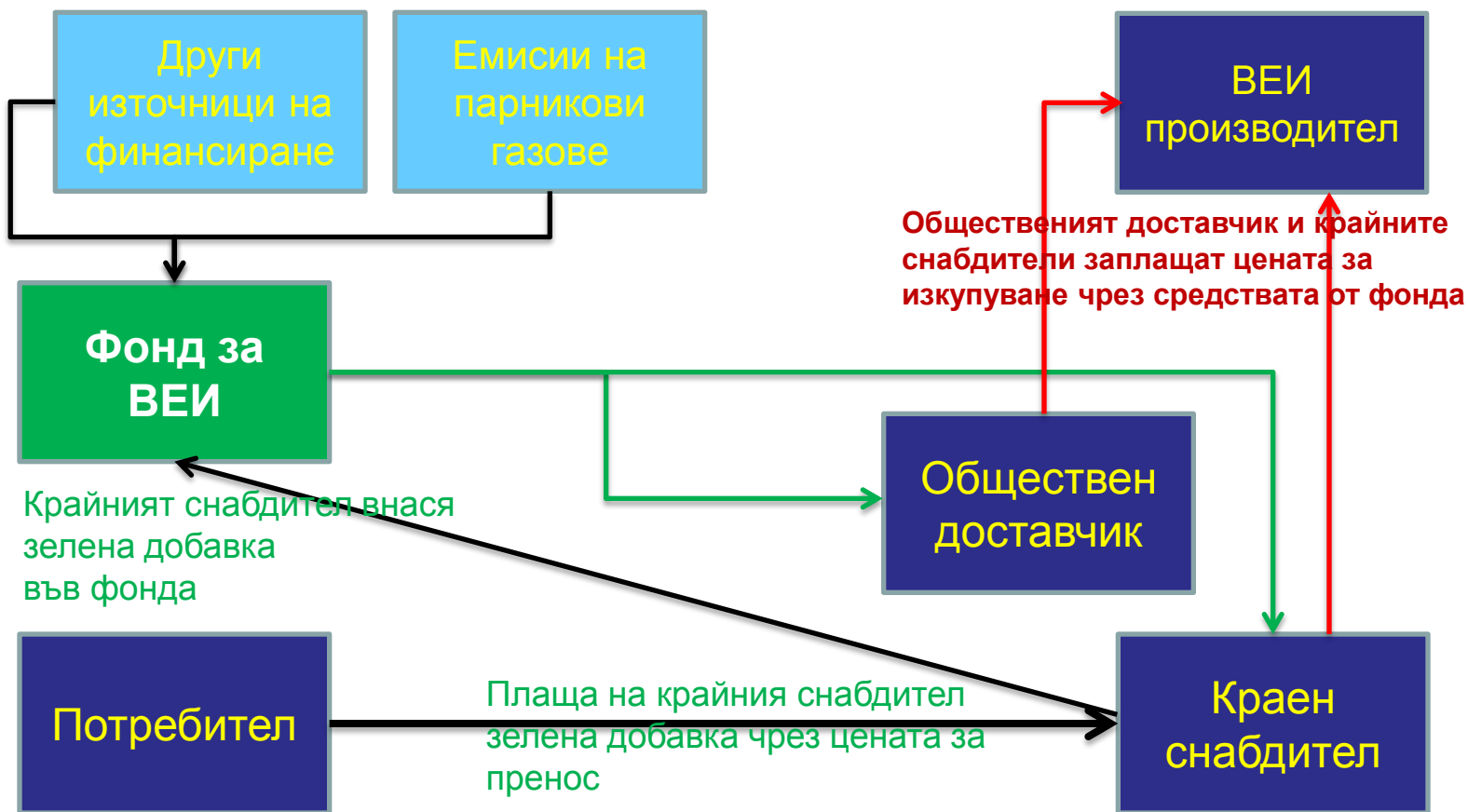
- **Функции на фонда**
  - Акумулира средствата от зелената добавка и други източници на финансиране
  - Гарантира прозрачност на отчитането и разходването на средствата на обществена подкрепа на ВЕИ
  - Възстановява разходите на крайните снабдители, доставчиците от последна инстанция и обществения доставчик за изкупуване на произведената електрическа енергия от ВЕИ
  - Предоставя гаранции по заемите за инвестициите в мрежите по интегриране на ВЕИ
  - Има ролята на буфер при непредвидени ситуации без това да има отражение върху системата

Фонд за компенсирание на разходите от изкупуване на електроенергията от ВЕИ

- **Разходване на натрупаните средства при едновременно изпълнение на следните условия**
  - Представяне на гаранция за произход от съответния снабдител или обществен доставчик
  - Доказателство за платена цена за цялото произведено количество съгласно гаранцията за произход

Фонд за компенсирание на разходите от изкупуване на електроенергията от ВЕИ

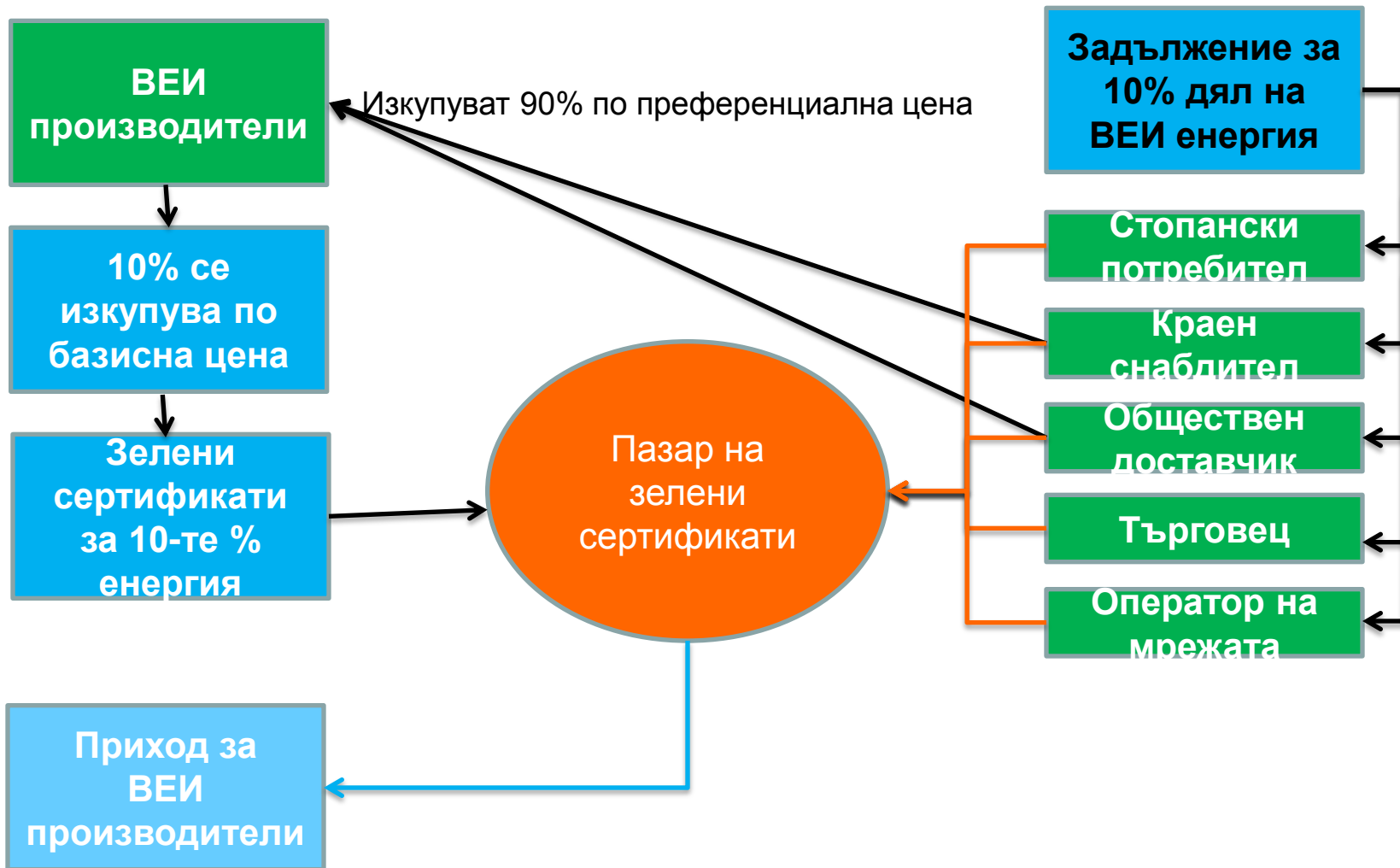
Пазарен механизъм за стимулиране на зелената енергия

- Намаляване на количеството електрическа енергия, която общественият доставчик или крайните снабдители са задължени да изкупуват по преференциална цена до размер 90% от произведеното количество ВЕИ енергия, а останалите 10% да се изкупуват по базисна цена, определена от ДКЕВР
- За неизкупеното 10% количество произведена електрическа енергия, по вече сключените договори за изкупуване, да се издава ценна книга (сходно на зелен сертификат), която да се търгува свободно в рамките на една или повече календарни години
- Да се установи задължение за крайните снабдители, общественият доставчик, операторите на мрежата и търговците на електрическа енергия да осигурят определен дял от доставяното на техните клиенти електричество да е от възобновяеми източници
- Задължението за осигуряване на определен дял количество от възобновяеми източници в енергийния микс да се изпълнява с представяне на ценната книга (зелен сертификат) от задължените лица

Пазарен механизъм за стимулиране на зелената енергия

- търговците, крайните снабдители, общественият доставчик, операторите и други задължени лица ще трябва да изкупуват по пазарни цени зелените сертификати за определения дял (10%) електричество, което не се стимулира с преференциална цена
- Последици
  - разпределение на част от тежестта за стимулиране на пазарен принцип в конкуренция между всички производители на ВЕИ електроенергия
  - създаване на динамичен вторичен пазар на възобновяема енергия
  - създаване на значителни стимули за потребителите и за производителите на невъзобновяема енергия да инвестират в нови собствени проекти за ВЕИ електроцентрали, за да намалят разходите за осигуряване на зелена част в енергийния си микс
  - част от тези инвестиции ще бъдат финансирани от продажбата на спестените емисии на парникови газове вследствие на реализацията на проекта за ВЕИ централата
  - Конкуренция на бъдещите проекти чрез издаването за тях зелени сертификати

Пазарен механизъм за стимулиране на зелената енергия

Допълнителни мерки за стимулиране инвестициите в енергийна ефективност

- Осигуряване на възможност за финансиране при облекчени условия за МСП и домакинствата;
- Въвеждане на данъчни облекчения за МСП и домакинства въвели технологии и инвестирани в енергийна ефективност;
- Намаляване на административните процедури, включително и при получаване на строителни документи при строителство и внедряване на технологии и инсталации, водещи до енергийна ефективност;
- Създаване на програма за финансиране на иновации в областта на енергийната ефективност и осигуряване на необходимите средства.

Очакван резултат

- Ефективно използване на всички енергийни ресурси
- Интензивно използване на ВЕИ на място от МСП и домакинствата (покриви и фасади)
- Повишаване на енергийната независимост и енергийната сигурност
- Намаляване енергоемкостта на икономиката
- Повишаване конкурентоспособността на икономиката
- Намаляване на емисиите парникови газове и подобряване опазването на околната среда

Екипът по Енергетика и природни ресурси
на Адвокатско дружество „Пенков, Марков и партньори“

Владимир Пенков, Управляващ съдружник

Светослав Димитров,
Съдружник

Роман Стоянов,
Съдружник

Милена Гайдарска,
Съдружник

Благодаря Ви!!!

Адвокатско дружество
„Пенков, Марков и партньори“

София, ул. Тинтява № 13Б, ет. 6
Email: lawyers@penkov-markov.eu
Тел: (+359 2) 971 39 35
Факс: (+359 2) 971 11 91

www.penkov-markov.eu